

40. Tesbihat nedir?

Mü'minin, namazdan sonra yaptığı tesbihat bir ibadettir. Mü'min, "Sübhânallah", "El-hamdülillâh" ve "Allahü Ekber" gibi mübârek kelimelerle otuz üçer defa Allah'ı tesbih ve senâ ederek bu duâ ile âcizliğinin idrakine varır. Hem Rabb'inden ihtiyaçlarını, hem de salâvatlarla da Efendimiz'e (asm) muhabbet ve selâm göndererek onun şefaatinin dilemiş olur.

Tesbihatin önemi nedir?

Tesbihat gibi bütün ubudiyetlerin temel sebebi yani illeti, Allah'ın emri olmasıdır. Tesbihat da Allah'ın kullarına bir emridir. Efendimiz (a.s.m) bunu her zaman yapmış ve ümmetine de tavsiye etmiştir. Elbette emredilen her ibadetin bize bakan muazam hikmet ve faydaları da vardır. Şöyle ki;

Tesbihatin özü tesbih (Sübhânallah) yani Allah'ı tenzih etmek, tahmid (Elhamdülillâh) yani Allah'a şükretmek, tekbir (Allahu ekber) yani Allah'ın azamet ve büyüklüğünü ilan etmek ve tehlil (Lâ ilâhe illallah) yani Allah'ın varlığını ve birliğine olan imanını tazelemektir. Ayrıca tesbihat Peygamber Efendimiz (asm)'in bir sünneti olduğu için, hem bir feyiz hem de bir sevap kaynağıdır.

Kainatta her şey ya kal dili ile ya da hâl dili ile Allah'ı zikir edip tesbih ediyor, bu açıdan kainat büyük ve azametli bir zikir halkası gibidir. İnsan kainatın efendisi ve halifesi olması itibarı ile bu zikir halkasından hariç kalması, bu zikre dahil olmaması büyük bir ihanet, büyük bir cinayettir. İşte namaz, tesbihat gibi şeyler insanın bu büyük zikir halkasına dahil olması anlamına geliyor.

Hayalen düşünelim, bütün kainat halkalar halinde diz çökmüş, başlarında Peygamber Efendimiz (a.s.m) olmak üzere zikir çekiyorlar. Yani kainat manevi bir zikir meclisi ve bu meclisi âdeta idare eden Peygamber Efendimiz (a.s.m)'dir. Efendimiz komut veriyor, bir anda trilyonlarca melek, cin, eşya halen ve kalen bu komuta icabet ederek sübhânallah diyor. İşte insan bu tesbihat sayesinde bu azametli zikir meclisine dahil oluyor.

Muhâcirlerden bazı fakîr sahabîler bir gün Allah Resûlüne (asm) şöyle dediler: "Ya Resûlallah! Mal sahipleri yüksek derecelere

eriştiler. Bizimle beraber namaz kılıyorlar, oruç tutuyorlar! Bizden ayrı bir de mallarıyla haccediyorlar, umre yapıyorlar, köle âzât ediyorlar, sadaka veriyorlar!" Allah'ın Resûlü (asm): "Ben size bir şey öğreteyim mi? Onun sayesinde sizi geçenlere yetişir, sizden sonrakileri de geçersiniz. Hem böylece, sizin yaptığınızı yapanların dışında hiç kimse sizden daha fazîletli olmaz!" buyurdu. Bu büyük bir müjdeydi. Ashab-ı Kirâm (ra): "Buyurunuz yâ Resûlallah; öğretiniz!" dedi. Resûl-ü Ekrem Efendimiz (asm): "Her namazın ardından otuz üçer defa Sübhânallah, Elhamdülillâh ve Allahu ekber dersiniz. Sonra da "Lâ ilâhe illallahü vahdehû lâ şerîke leh. Lehü'l-Mülkü ve lehü'l-Hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr" dersiniz; deniz köpüğü kadar bile olsa günahlarınız bağışlanır!" buyurdu. (Müslim, Mesâcid, 142) Ebû Zerr (ra) anlatır ki: Resûlullah Efendimiz (asm) buyurdu ki: "Her kim, sabah namazından sonra diz çökmüş olarak, konuşmadan önce on defa "Lâ ilâhe illallahü vahdehû lâ şerîke lehü. Lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü yuhyî ve yümîtü ve hüve âlâ külli şey 'in kadîr." derse kendisine onlarca sevap yazılır, on günahı silinir, on derece yükseltilir, o günün tamamında her şerden emin ve emniyette olur, Şeytan'dan korunur ve o gün hiçbir günah ona ulaşarak amelini iptal etmez!"

Tesbihat hem bir ibadet hem bir sevap hem bir feyiz hem bir iman tazeleme hem bir manevi zikir meclisine dâhil olma hem bir sünnet hem bir manevi tekâmül vasıtasıdır. Tesbihatin bunun gibi çok hikmetli cihetleri bulunuyor.

Dua Ederken, Ellerin Ters Çevrilmesi Nedendir?

Rivayetlerden, üç çeşit duanın olduğunu bilmekteyiz. Bunlardan bir tanesi de korku duasıdır. Korktuğumuz şeylerden Allah'a sığınmaktır. Diğer bir ifade ile, istemediğimiz şeylerdir. İstemediğimiz bir şeyi ellerimizin tersi ile işaret ederek gösteriyoruz. Dua ederken hem dilimizle ve hem de elimizle iltica etmekteyiz. Efendimiz (sav) de bu şekilde dua etmiştir.